

University of Groningen

Verminderd vaardig binnen sociale zekerheid

Boonstra, Marco; Abma, Femke; Wilming, Loes; Ståhl, Christian; Karlsson, Elin; Brouwer, Sandra

Published in:
Tijdschrift voor Bedrijfs- en Verzekeringsgeneeskunde

DOI:
[10.1007/s12498-022-1508-5](https://doi.org/10.1007/s12498-022-1508-5)

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2022

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Boonstra, M., Abma, F., Wilming, L., Ståhl, C., Karlsson, E., & Brouwer, S. (2022). Verminderd vaardig binnen sociale zekerheid. *Tijdschrift voor Bedrijfs- en Verzekeringsgeneeskunde*, 30(5), 11-12. <https://doi.org/10.1007/s12498-022-1508-5>

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Circa een derde van WIA-WGA-gerechtigden

Verminderd vaardig binnen sociale zekerheid

Socialezekerheidssystemen zijn complex en belastend voor arbeidsongeschikte werknemers die een uitkering moeten aanvragen. Over het invullen van formulieren, zoeken en lezen van website-informatie en voeren van gesprekken met professionals – ook socialezekerheidsvaardigheden genoemd (zie kader) – verscheen al een artikel in dit tijdschrift.¹ In deze vervolgstudie onderzochten we in welke mate UWV-cliënten genoemde vaardigheden bezitten en of de mate ervan samenhangt met sociaal-economische factoren.²

Marco Boonstra,
Femke Abma,
Loes Wilming,
Christian Ståhl,
Elin Karlsson,
Sandra Brouwer

- ▶ Marco Boonstra, onderzoeker UMCG, afdeling Gezondheidswetenschappen, Groningen
m.d.boonstra@umcg.nl
- ▶ Femke Abma, Loes Wilming en Sandra Brouwer zijn verbonden aan UMCG, afdeling Gezondheidswetenschappen, Groningen en Kenniscentrum Verzekeringsgeneeskunde, Amsterdam
- ▶ Christian Ståhl en Elin Karlsson zijn verbonden aan de Zweedse Linköping University, afdeling Gedragwetenschappen en Leren en afdeling Gezondheid, Geneeskunde en Zorgservices

Methode: 567 leden van het online cliëntpanel van UWV met een WIA-WGA-uitkering vulden een vragenlijst in over socialezekerheidsvaardigheden. Figuur 1 laat zien welke vaardigheden en domeinen werden bevraagd. Ook bevatte de lijst vragen over sociaal-economische factoren (onder meer geslacht, opleidingsniveau, woonregio en beheersing van het Nederlands). Er werd bepaald in welke mate verminderde socialezekerheidsvaardigheden voorkomen en of een lagere score voor deze vaardigheden geassocieerd is met sociaal-economische factoren (t-tests en regressieanalyses).

35 procent

Resultaten: 35 procent van de deelnemers had verminderde socialezekerheidsvaardigheden. Een hogere totaalscore voor sociale zekerheidsvaardigheden hing samen met het hebben van een partner en wonen in noordoost Nederland. Hogere specifieke scores op het verkrijgen en begrijpen van informatie bleken geassocieerd met het vrouwelijk geslacht. Een hogere score op

Socialezekerheidsvaardigheden: 'de mate waarin individuen informatie van het socialezekerheidsstelsel kunnen verkrijgen, begrijpen en toepassen, gerelateerd aan de begrijpelijkheid van de informatie zoals die door het systeem wordt aangeboden.'

▼ **Figuur 1: De bevroegde vaardigheden en domeinen in de vragenlijst over socialezekerheidsvaardigheden.**

Domeinen ↓	Individuele vaardigheden (25 items)			Systeembegrijpelijkheid (12 items)	
	Verkrijgen van informatie	Begrijpen van informatie	Toepassen van informatie	Domeinen ↓	
Contact en Communicatie	Klanten kunnen informatie vinden door contact te leggen of middelen te raadplegen.	Klanten kunnen informatie begrijpen.	Klanten kunnen informatie geven tijdens contact.	Contact en communicatie	Informatie is gemakkelijk te verkrijgen, adequaat en gegeven op het juiste moment.
Navigeren van het systeem	Klanten kunnen informatie vinden over regelgeving en processen.	Klanten kunnen regelgeving en processen begrijpen en vertalen naar hun eigen situatie.	Klanten kunnen de processen succesvol doorlopen en hiernaar handelen.	Navigeren van het systeem	Medewerkers en informatie helpen om regelgeving te begrijpen en processen te doorlopen.
Beslissingen en bezwaren	Klanten kunnen informatie over beslissingen vinden en hoe ze daarop kunnen reageren.	Klanten begrijpen redenen voor en gevolgen van beslissingen en bezwaarmogelijkheden.	Klanten kunnen adequaat handelen na een beslissing.	Beslissingen en bezwaren	Beslissingen zijn duidelijk, voorspelbaar en transparant.

het toepassen van informatie hing samen met een betere beheersing van het Nederlands. Cliënten met een lager opleidingsniveau, mindere taalbeheersing en partner beoordeelden de begrijpelijkheid van het systeem hoger.

Mogelijk onderschatting

Conclusies: een aanzienlijk aantal deelnemers had verminderde socialezekerheidsvaardigheden. Onze resultaten zijn mogelijk een onderschatting, omdat de panelleden gemiddeld hoger opgeleid en taalvaardiger waren dan de totale WIA-WGA-populatie. Verder toont onze studie aan dat verminderde socialezekerheidsvaardigheden samenhangen met de sociale context. Het hebben van een partner,

maar ook de noordelijke woonregio zijn geassocieerd met betere sociale zekerheidsvaardigheden. Het lijkt erop dat uitkeringsgerechtigden met een lagere opleiding en mindere taalbeheersing minder kritisch reflecteren op de prestatie van het systeem, aangezien ze die als begrijpelijker zien. Redenen en mogelijke verklaringen daarvoor zullen we in toekomstig onderzoek verder onderzoeken.

Informatiemateriaal versimpelen

Gezien het relatief hoge percentage cliënten met verminderde socialezekerheidsvaardigheden is het van belang dat de betrokken professionals zich gespreksstrategieën eigen maken die hierbij aansluiten. Het is bijvoorbeeld belangrijk dat zij cliënten met deze problematiek herkennen, simpel informeren en het sociale netwerk betrekken. Daarom zijn trainingen nodig die de benodigde competenties bij professionals ontwikkelen. Daarnaast is een aanbeveling om informatie-materiaal te versimpelen en om meer visueel aantrekkelijke middelen, zoals video's of infographics, te gebruiken. ■

Vrouwen scoorden hoger op het verkrijgen en begrijpen van informatie

Referenties

1. Ståhl C, Karlsson EA, Sandqvist J, Hensing G, Brouwer S, Friberg E en MacEachen E (2021). *Scoping review voor definiëring en meetbaarheid. Tijdschrift voor Bedrijfs- en Verzekeringsgeneeskunde*, 29(4), 22-26. doi.org/10.1007/s12498-020-1326-6
2. Boonstra MD, Abma FI, Wilming L, Ståhl C, Karlsson EA, Brouwer S. *Social insurance literacy of Dutch workers receiving disability benefits and its associations with socio-economic characteristics. J Occup Rehabil*, 2022. doi.org/10.1007/s10926-021-10018-3